

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Інститут фізики напівпровідників НАН України
Інститут хімії поверхні НАН України

V ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

**АКТУАЛЬНІ ЗАДАЧІ ХІМІЇ:
ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Житомир
2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ”
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ІНСТИТУТ ФІЗИКИ НАПІВПРОВІДНИКІВ НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ХІМІЇ ПОВЕРХНІ НАН УКРАЇНИ

V ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

«АКТУАЛЬНІ ЗАДАЧІ ХІМІЇ: ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ» ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 квітня 2021 р.

м. Житомир

**Житомир
Видавець О. О. Євенок
2021**

УДК 061 54(06)
ББК Гя431
А 43

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 6 від 30 квітня 2021 року).

Посвідчення про реєстрацію в УкрІНТЕІ № 247 від 5 березня 2021 р.

Всеукраїнська наукова конференція «Актуальні задачі хімії: дослідження та перспективи» (15 квітня 2021 року).

Матеріали конференції. – Житомир: Видавець О. О. Євенок, 2021. – 392 с., іл.

ISBN 978-966-995-262-2

Збірник містить тези доповідей, у яких викладені результати наукових досліджень у галузях неорганічної та фізичної хімії, матеріалознавства та нанотехнологій, аналітичної хімії та хімії навколишнього середовища, хімії органічних та високомолекулярних сполук, теорії та методики навчання хімії. Дослідження виконані у навчальних закладах та наукових установах України, Республіки Білорусь, Словаччини, Литви, Німеччини, Франції, Польщі, Грузії, Узбекистану, Бразилії, Португалії та Китаю.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Конференцію проведено відповідно до плану проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки в системі Міністерства освіти і науки України на 2021 рік (лист ІМЗО від 13.01.2021 № 22.1/10-37).

Співорганізатори конференції:

Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Донецький національний університет ім. В. Стуса
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України
Інститут хімії поверхні ім. О.О.Чуйка НАН України

Підтримка конференції: ТОВ «УкрХімАналіз»

Укладачі: *Н.В.Кусяк, В.В.Листван*

Рецензенти збірника:

Бойчук Ірина Дмитрівна – кандидат педагогічних наук, директор Житомирського базового фармацевтичного фахового коледжу Житомирської обласної ради
Заблоцька Ольга Сергіївна - доктор педагогічних наук, професор, зав. кафедри «Лабораторна діагностика» КВНЗ «Житомирський медичний інститут» Житомирської обласної ради
Дорохов Віктор Іванович - кандидат хімічних наук, доцент Поліського національного університету

Адреса редколегії:

10008, м. Житомир, вул. Пушкінська, 42,
природничий факультет Житомирського державного університету
імені Івана Франка.

ISBN 978-966-995-262-2

©Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2021
© Видавець О. О. Євенок, видання, 2021

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Науковий комітет конференції

<i>Киричук Галина Євгеніївна</i>	ректор ЖДУ імені Івана Франка, д.б.н., проф., (голова);
<i>Анічкіна Олена Василівна</i>	завідувач кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка, к.п.н., доц.;
<i>Боцян Тетяна Вікторівна</i>	проректор з наукової і міжнародної роботи ЖДУ імені Івана Франка, к.е.н., доц.;
<i>Вакулюк Поліна Василівна</i>	заступник декана факультету природничих наук, професор кафедри хімії НаУКМА, д.т.н., доц.;
<i>Гетьман Євген Іванович</i>	старший науковий співробітник науково-дослідної частини ДонНУ імені Василя Стуса, д.х.н., проф.;
<i>Голуб Олександр Андрійович</i>	декан факультету природничих наук НаУКМА, д.х.н., проф.;
<i>Горбик Петро Петрович</i>	зав. відділу наноматеріалів Інституту хімії поверхні ім. О.О.Чуйка НАН України, д.ф.-м.н., проф.;
<i>Жильцова Світлана Віталіївна</i>	в.о. завідувача кафедри біофізичної хімії і нанобіотехнологій факультету хімії, біології і біотехнологій ДонНУ імені Василя Стуса, к.х.н., доц.;
<i>Картель Микола Тимофійович</i>	директор Інституту хімії поверхні ім. О.О.Чуйка НАН України, д.х.н., проф., акад. НАН України;
<i>Кусяк Наталія Володимирівна</i>	доцент кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка, к.х.н.;
<i>Листван Віталій Володимирович</i>	доцент кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка, к.х.н.;
<i>Мінаєв Борис Пилипович</i>	завідувач кафедри хімії та наноматеріалознавства ЧНУ імені Богдана Хмельницького, д.х.н, проф.;
<i>Радіо Сергій Вікторович</i>	завідувач науковою частиною, доцент кафедри неорганічної, органічної та аналітичної хімії факультету хімії, біології і біотехнологій ДонНУ імені Василя Стуса, к.х.н., доц.;
<i>Розанцев Георгій Михайлович</i>	завідувач кафедри неорганічної, органічної та аналітичної хімії факультету хімії, біології і біотехнологій ДонНУ імені Василя Стуса, д.х.н., проф.;
<i>Романюк Руслана Костянтинівна</i>	декан природничого факультету, к.б.н., доц.;
<i>Томашик Василь Миколайович</i>	завідувач хіміко-технологічного відділу Інституту фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова НАН України, д.х.н., проф.;
<i>Туров Володимир Всеволодович</i>	зав. відділу біомедичних проблем поверхні Інституту хімії поверхні ім. О.О.Чуйка НАН України, д.х.н., проф., чл.-кор. НАН;
<i>Тьортих Валентин Анатолійович</i>	зав. відділу хемосорбції та гібридних матеріалів Інституту хімії поверхні ім. О.О.Чуйка НАН України, д.х.н., проф.;
<i>Чеканов Максим Олександрович</i>	старший науковий співробітник відділу біомедичної хімії Інституту молекулярної біології і генетики Національної академії наук України, к.х.н.;
<i>Чумак Володимир Валентинович</i>	проректор з навчально-методичної та виховної роботи ЖДУ імені Івана Франка, к.х.н., доц.;
<i>Шендрик Олександр Миколайович</i>	декан факультету хімії, біології і біотехнологій, професор кафедри біофізичної хімії і нанобіотехнологій ДонНУ імені Василя Стуса, д.х.н., проф.

Локальний організаційний комітет

Житомирського державного університету імені Івана Франка

<i>Киричук Галина Євгеніївна</i>	ректор ЖДУ імені Івана Франка, д.біол.н., проф., (голова);
<i>Чумак Володимир Валентинович</i>	проректор з навчально-методичної та виховної роботи ЖДУ імені Івана Франка, к.х.н., доц.;
<i>Романюк Руслана Костянтинівна</i>	декан природничого факультету, к.б.н., доц.;
<i>Анічкіна Олена Василівна</i>	завідувач кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка, к.п.н.;
<i>Авдєєва Ольга Юріївна</i>	асистент кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка;
<i>Афанасьєва Анастасія Павлівна</i>	лаборант кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка;
<i>Білова Юлія Сергіївна</i>	лаборант кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка;
<i>Денисюк Роман Олександрович</i>	доцент кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка, к.х.н.;
<i>Камінський Олександр Миколайович</i>	ст.викладач кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка, к.х.н.;
<i>Кичкирук Ольга Юріївна</i>	доцент кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка, к.х.н.;
<i>Кондратенко Олена Улянівна</i>	асистент кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка;
<i>Кусяк Андрій Петрович</i>	ст.викладач кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка, к.х.н.;
<i>Кусяк Наталія Володимирівна</i>	доцент кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка, к.х.н.;
<i>Листван Віталій Володимирович</i>	доцент кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка, к.х.н.;
<i>Листван Володимир Миколайович</i>	доцент кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка, к.х.н.;
<i>Матвієнко Олена Василівна</i>	ст.лаборант кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка;
<i>Онищук Олександра Олегівна</i>	лаборант кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка;
<i>Тищенко Надія Петрівна</i>	лаборант кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка;
<i>Чайка Микола Володимирович</i>	асистент кафедри хімії ЖДУ імені Івана Франка, к.х.н..

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ІНТЕРАКТИВНИХ-ОНЛАЙН ПЕРІОДИЧНИХ ТАБЛИЦЬ ХІМІЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ

Бардадим О. В.

Черкаський національний університет ім.Б.Хмельницького, bardadym_oleh@ukr.net

Майбутні вчителі природничих наук повинні активно застосовувати на своїх уроках інтерактивні дошки. За допомогою веб-сайтів, учні легше засвоюють новий матеріал в ігровій та інтерактивній формі. Яскравим прикладом для цього є веб-періодична таблиця хімічних елементів, яка собою являє інтерактивний-онлайн інтернет-ресурс, що відображає періодичну таблицю в цифровому вигляді із гіперпосиланнями на різні матеріали і представлена у довгій формі. Відмінність від класичного варіанту полягає в тому, що: інформація (текстова, графічна) про хімічний елемент міститься у вигляді гіперпосилання. З педагогічної точки зору позитивним аспектом слід вважати, що в інтерактивній-онлайн таблиці інформацію зібрано в одному середовищі та є можливість її використовувати в інтерактивній формі для того, щоб зацікавити учнів (наприклад, демонструвати зв'язок хімії з життям; візуально представити вигляд простих речовин; використовувати відео про хімічні елементи та про хімічні реакції).

В таблиці 1 для майбутніх вчителів предметників(хімія) наведений порівняльний аналіз інтерактивних-онлайн періодичних таблиць хімічних елементів.

Таблиця 1

Порівняльний аналіз інтерактивних-онлайн періодичних таблиць хімічних елементів

№	Ресурс	Переваги
1	https://twitter.com/chemistry_easyl/status/903485386206330880	Гарна палітра кольорів; двомовність хімічних елементів; вказано ступінь окиснення кожного хімічного елемента; представлено класифікацію на металічні, напівметалічні та неметалічні хімічні елементи; логічно розміщені позначки про радіоактивність та атомний радіус, електронегативність.
2	http://www.rsc.org/periodic-table)	Сортування хімічних елементів за допомогою спеціальних клавiш на: групами, періодами, поділ за енергетичними підрівнями (s,p,d,f); існує можливість класифікації на металічні та неметалічні хімічні елементи; використання позначки «температура» для того, продемонструвати в якому агрегатному стані перебувають речовини; за допомогою спеціальної клавiши можна дізнатися про застосування хімічних елементів; про кожен елемент при швидкому перегляді містить інформацію про: порядковий номер, атомну масу, про густину; існує версія як: веб так і мобільний додаток.
3	http://ed.ted.com/periodic-videos	Містить спеціальні команди для класифікації хімічних елементів на: металічні, неметалічні, лужні, лужноземельні, напівметали, інертні гази хімічні елементи; кожен елемент містить посилання на відео про певний хімічний елемент.
4	http://elements.wlonk.com/ElementUses.htm	Відображено у графічному вигляді інформацію про застосування хімічних елементів; містить спеціальні «іконки» для асоціації з певними хімічними елементами.

5	https://research.google.com/bigpicture/elements/	Застосування хімічних елементів у навколишньому середовищі відображено у вигляді діаграм.
6	http://www.periodictable.com	Відображає хімічні елементи у вигляді їх простих речовин з невеликими фактами .
7	https://ptable.com/#	Містить відомості про хімічні елементи: температуру, агрегатний стан, про будову атома(заповнення електронів по підрівням), сполуки, які може утворювати той чи інший хімічний елемент з іншими елементами.
8	https://www.msichicago.org/play/goreact/	Містить інформацію про ступінь окиснення, про поширення хімічних елементів, моделювання певних реакцій.
9	https://www.seilnacht.com/Lexikon/psval.htm	Реальний вигляд відображення хімічних елементів, заповнення електронними комірками.
10	https://science.widener.edu/svb/tutorial/ptable.html http://www.ilpi.com/genchem/periodicquiz.html	Дозволяє попрактикуватися пошуку елементів у періодичній таблиці хімічних елементів.
11	https://mooc.lektorium.tv/courses/course-v1:cpm+cpm_chem1+2016_10/1b1ce71f19984779a03e49ca03b40748/	Інформація про енергію, температуру, ізотопи, густину та інші довідникові значення про хімічні елементи.
12	http://www.dreamwv.com/primer/page/s_pertab.html [13]	
13	https://www.scientificamerican.com/article/chemistry-the-elements-revealed-interactive-periodic-table/ [14]	Містять інформацію про: історію хімічного елемента, поділ на металічні та неметалічні хімічні елементи, цікаві факти, історію відкриття, фізичні дані про елементи, агрегатний стан.
14	https://inl.gov/periodic-table/	
15	http://www.chemicalelements.com/elements/li.html	
16	https://www.webelements.com/	
17	https://www.corrosionsource.com/FreeContent/1/Periodic%20Table	

Отже, використовуючи інтерактивну Періодичну систему хімічних елементів майбутні вчителі повинні вміти застосувати інтернет-ресурси для навчальних цілей та допомагати учням в ігровій та інтерактивні формі засвоювати теоретичний матеріал. Також в ігровій формі вчитель повинен за допомогою онлайн-таблиць сформувавши уявлення учням про: хімічний елемент; класифікацію елементів; поділ на енергетичні підрівні; агрегатний стан елемента; радіоактивність; ступінь окиснення та поширення хімічних елементів; сполуки, які може утворювати той чи інший хімічний елемент з іншими елементами; моделювання певних хімічних реакцій та інше. Сам же вчитель формує компетентність використання онлайн-ресурсів для освітньої мети.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ХІМІЧНОЇ ОСВІТИ.....311

АВДЄЄВА О.Ю.

ПРОЄКТНА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ХІМІЇ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 312

АЛЕКСЄЄВА О.О., ЄВДОЧЕНКО О.С.

СПОСОБИ ДОБУВАННЯ ГАЗІВ. ВИЗНАЧЕННЯ ГУСТИНИ ТА МОЛЯРНОЇ МАСИ ГАЗІВ..... 314

АНІЧКІНА О.В.

ГЕЙМІФІКАЦІЯ: ЩО ЧЕКАЄ ХІМІЧНУ ОСВІТУ ДАЛІ?..... 316

АНТРАПЦЕВА Н.М., БІЛА Г.М

ПИТАННЯ ВИБОРУ СТУДЕНТАМИ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН..... 318

БАРАШИВЕЦЬ І.С., ЄВДОЧЕНКО О.С.

СУБЛІМАЦІЯ ТА ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ В ХІМІЧНОМУ ЕКСПЕРИМЕНТІ..... 320

БАРДАДИМ О. В.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ІНТЕРАКТИВНИХ-ОНЛАЙН ПЕРІОДИЧНИХ ТАБЛИЦЬ ХІМІЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ..... 321

БЕЙ І.М., ТОЛСТОВ О.Л., БУТКЕВИЧ А.М., ХЛЮПА І.О., ПЕЩЕРІНА Т.В.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ОСВІТНИЙ ПРОЄКТ НЦ «МАНУ» ТА КОРПОРАЦІЇ DOW «ПОЛІМЕРИ ТА ЕКОЛОГІЯ» : ЗРОБИТИ НАУКУ ПРО ПОЛІМЕРИ ДОСТУПНІШОЮ ДЛЯ ШКОЛЯРІВ 323

БОНДАРУК К.А., ГОРБУЛЬ А.М., КАМІНСЬКИЙ О.М.

ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПОНЯТЬ ПРО ХІМІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ВОДНЮ (НА ПРИКЛАДІ РЕАКЦІЇ ГОРІННЯ ВОДНЮ НА ПОВІТРІ) У КУРСІ ХІМІЇ 11 КЛАСУ (ПРОФІЛЬНИЙ РІВЕНЬ) ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ 325

БОНДАРЧУК Т.О.

ХІМІЧНІ ЗАДАЧІ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗМІСТУ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЕЛЕМЕНТ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОСІБ ВПРОВАДЖЕННЯ ПОНЯТЬ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ 326

БРІК О.В., АНІЧКІНА О.В.

МЕТОДИКА ТА ЗАСОБИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ХІМІЧНІ РЕАКЦІЇ» КУРСУ ХІМІЇ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ..... 328

БУТЕНКО О. М., ПЕТРОВСЬКА В. В. ПРОБЛЕМИ ХІМІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 330

ГОНЧАРУК Л.О., ТІТОВ Ю.О.

МЕТОДИКА ТА ЗАСОБИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «НІТРОГЕНОВМІСНІ ОРГАНІЧНІ СПОЛУКИ» (РІВЕНЬ СТАНДАРТУ) ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ 332

ДЕРКАЧ Г.О.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ТОКСИКОЛОГІЧНОЇ ТА СУДОВОЇ ХІМІЇ СТУДЕНТАМИ КАФЕДРИ ХІМІЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ 334

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

V ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

«АКТУАЛЬНІ ЗАДАЧІ ХІМІЇ:
ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ
(українською, англійською, російською та білоруською мовами)

Комп'ютерне верстання

В.В.Листван, Н.В.Кусяк

(15 квітня 2021 року)

Надруковано з оригінал-макета авторів

Підписано до друку 30.04.21. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк цифровий.
Ум. друк. арк. 22,55. Наклад 300. Зам. № 870.

Видавець О. О. Євенок
м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 17А
тел.: 063 101 22 33

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції України
серія ДК № 3544 від 05.08.2009 р.*

Друк та палітурні роботи ФОП О. О. Євенок
10014, м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 17А
тел.: 063 101 22 33, e-mail: printinz@gmail.com